

NATO ja Euroopa riikide julgeolekuasutuste ülesanded kriminaalmenetluses ja teabehanke käigus kogutud informatsiooni kasutamisest ja jagamisest uurimisasutustega.

Eesti meedias on korduvalt esitatud valeväiteid, et lääneriikides puudub julgeolekuteenistustel nii kriminaalmenetlusõigus kui ka võimalus kasutada (vajadusel) kogutud teavet tõendina kohtumenetluses.

Erinevad lääneriikide julgeolekuteenistused on kujunenud väga erinevalt ning jagunevad põhimõtteliselt 3 suuremasse gruppi:

1. politseilist tüüpi julgeolekuteenistused (sh Skandinaaviamaad ja Eesti ning USA)
2. erinevate ministeeriumide haldusalast väljakasvanud tsiviilteenistused (tihti olulise välisluure komponendiga, näit. Beneluxi maad)
3. ajalooliselt sõjaväelise taustaga julgeolekuteenistused (näit. Suurbritannia MI5)

Reeglina on julgeolekuliste ja politseiliste funktsioonide ühendamine omane just väiksematele riikidele: **Eesti, Läti, Skandinaavia maad, Iirimaa**, kuid ka osad suurriigid on otsustanud sellise süsteemi kasuks: **Prantsusmaa, Poola, USA**. Ühtne lähenemine puudub ning mõlemal süsteemil on kindlasti plusse ja miinuseid. **Ajalooline kogemus on Eesti puhul näidanud, et teabehanget ja kriminaalmenetlust ühendav süsteem on meile igati sobiv ja tulemuslik.**

Läänderiikide teenistusest on iseseisev kriminaalmenetlustoimingute läbiviimise õigus mitmel riigil. Seega umbes **kolmandik julgeolekuteenistusi tegutseb ka avalikus kriminaalmenetluses ning erinevus KAPOga on vaid ulatuses ja kuriteoliikides**. Peamine töövaldkond on loomulikult terrorism, organiseeritud kuritegevuse ning korrupsiooni osas on praktikad erinevad. Skandinaavia riikide ning Iirimaa teenistused on nn „politseitüüpi“ eriteenistused. Läti DP, Poola ABW ja Eesti KAPO, teenistuste ülesehitus ning ülesanded on väga sarnased, nagu ka Prantsusmaa DGSI (viimane küll tingituna Prantsusmaa terrorismialasest olukorrast on peamiselt keskendunud terrorismi valdkonnale).

Ka need teenistused, kes ise kriminaalmenetlust ei teosta, omavad **seadusliku õigust (mitmetes riikides legaliteedi põhimõttest tulenevalt kohustust) edastada teabehanke käigus kogutud kuritegusid puudutav info uurimisasutusele**. Taolise info menetlemiseks on loodud kas eraldi üksused politseistruktuuris (näit. Saksamaal Keskkriminaalpolitsei (BKA) Riigi julgeolekuosakond, kuhu kuuluvad mh sisejulgeolekuteenistuse BfV töötajad¹; Suurbritannias Metropolitan Police osakond SO15) või edastatakse info kokkuvõtte kujul uurimisasutusele kas otse (või magistraadi/prokuratuuri kaudu (näit. Beneluxi maad). Info võib jääda salajaseks (ja on mõeldud taustaks) või teatud ulatuses salastatus kustutatakse ja tegemist on tõendiga (sellisel kujul toimitakse ka Eestis). Ka Eestis teeb KAPO ulatuslikku koostööd teiste uurimisasutustega, jagades informatsiooni ning aidates läbi viia keerukaid jälitusoperatsioone.

Suur pööre teenistuste avatuse poole (mis muuhulgas tingis vajadusel ka kogutud nn „luureinfo“ kasutamise kriminaalmenetluses) toimus seoses terrorismi kasvuga 2000ndatel aastatel ning julgeolekuohtude üha enam asümmeetriliseks (küberründed, majandusjulgeolek, organiseeritud kuritegevuse seos luuretegevusega jms) muutumise tõttu. Siinkohal on hea näide MI5, kus nn „luureinfo“

---

¹https://www.bka.de/EN/TheBKA/OrganisationChart/OrganisationalUnits/StateSecurity/statesecurity_node.html

kasutamine kohtus on selgelt reguleeritud ja levinud praktika. Reguleerimine toodud mh ka nende kodulehel²

Kuigi Tšehhi kriminaalmenetlusõigusega julgeolekuteenistuse BIS moto kõlab „audi vide tace“ ehk „kuula, vaata, vaiki“; on BIS väga aktiivne teabehankel nii korrupsiooni³ kui organiseeritud kuritegevuse valdkondades⁴ pidades neid nähtusi riiklikule julgeolekule äärmiselt ohtlikeks. Ka teeb BIS **seadusest tulenevast kohustusest** tihedat koostööd uurimisasutustega, mis on järjekordne kinnitus, et väide nagu oleks „luureinfo“ edastamine ja kasutamine keelatud, ei vasta tõele.

Kanada, kus julgeolekuteenistusel CSISi puuduvad politseiõigused, on samuti tekkinud vajadus üha tihedamaks koostööks politseistruktuuridega. See on lahendus ajalooliselt kujunenud olukorrale, kus julgeolekuteenistusele ei ole peale politseist eraldumisele jäetud jäetud politseilisi õigusi (vastupidiselt näiteks Skandinaavia riikidele, kus Norras kannab julgeolekuteenistus PST nimetust Politsei Julgeolekuteenistus. Ka Eestis on ajalooliselt, st alates 1920 aastast, olnud nn politseilist tüüpi julgeolekuteenistus). Eesti on vältinud bürokraatlike barjääre, millised paratamatult kaasnevad funktsioonide jaotamisega erinevate asutuste vahel ning järginud õigusruumi kujundamisel meile omast praktikat.

Kanada teenistus rõhutab, et üks peamisi koostööpartnereid info jagamisel on Kanada Kuninglik Ratsapolitsei.

One of CSIS's most important domestic partners is the Royal Canadian Mounted Police (RCMP). Because CSIS is a civilian agency without the powers of arrest, it will alert the RCMP to security threats that rise to the level of criminality, whereupon the RCMP can initiate their own investigation and lay charges if appropriate.

Over the past few years, CSIS and the RCMP continued to develop a series of protocols on information-sharing. There is a growing body of Canadian jurisprudence in this area, which the Department of Justice and the Public Prosecution Service of Canada have helped interpret for CSIS and the RCMP. The goal is to ensure that both organizations work together in a way that enhances the national security of Canada...⁵

Seega väide, et nn „luureinfo“ kasutamine tõendina või selle edastamine uurimisasutusele, on keelatud, on väär. Erinevus on vaid info edastamise viisis, mahus ja varjatuses- st kas paljastub, et info loojaks on julgeolekuteenistus, või jääb politseile antud info vaid esimeseks juhtlõngaks. Loomulikult peab salajane teave võimalusel jääma salajaseks. Ka Eestis on teabehanke infot kriminaalmenetluse tõendiks vormistatud väga üksikutel kordadel (julgeolekuasutuse seadus kehtib 2001 aastast). Samas on info alusel haldusmenetluslike meetoditega ennetatud kordades rohkem ohte.

Tulenevalt riikide väga erinevatest huvidest ja julgeolekualasest olukorrast on ka teenistustele püstitatud eesmärgid riigiti erinevad. Vastuluure ja terrorismivastane võitlus kuuluvad praktiliselt kõigi teenistuste tööülesannete hulka, samas on näiteks Ungaris olemas ka eraldi terrorismivastase võitluse sisejulgeolekuteenistus⁶. Üha rohkem on lisandumas küberjulgeoleku temaatika, on ka neid riike, kus julgeolekuteenistuse ülesandeks on näiteks teatud spetsiifiliste majanduskuritegude uurimine (tulenevalt majandusjulgeoleku tagamise ülesandest), näiteks Poolas⁷. Skandinaavia riikides- Taanis, Norras ja

² <https://www.mi5.gov.uk/evidence-and-disclosure>

³ <http://www.bis.cz/ekonomicke-zajmy-statuEN.html>

⁴ <http://www.bis.cz/organizovany-zlocinEN.html>

⁵ <https://www.csis-scrs.gc.ca/hmndbrd/index-en.php#bm01>

⁶ <http://tek.gov.hu/>

⁷ <http://www.abw.gov.pl/en/our-mission/14,Our-Mission.html>

Rootsis on aga julgeolekuteenistuse oluliseks ülesandeks riigijuhtide ihukaitse. Taani julgeolekuteenistusel PETil on EL is üks suuremaid nn „politseilisi komponente“, hõlmates mh aktiivset tegevust nii eriüksuste, politseiagendiüksuste kui ka organiseeritud kuritegevuse valdkonnas⁸. 1990ndatel oli PET oluliseks töövaldkonnaks võitlus vägivaldsete motojõukudega.

Julgeolekuasutuse roll korruptsioonivastases võitluses.

Korruptsioon on julgeolekurisk, mis reeglina avaldub kuritegude kaudu, kuid korruptsioon võib eksisteerida teatud valdkondades pikaajalisema ohuna, kus kuriteokoosseisu konkreetsed tunnused avalduvad hilisemalt. **Majandusjulgeolekut ohustav korruptsioon kattub ka vastuluureliste ohtudega, kui mittesõbralik riik üritab korruptsiooni abil oma eesmärged saavutada. Ei pea vist eriti sügavalt juurdlema, kas see oht võib esineda ka Eestis, vaadates Venemaa kleptokraatliku režiimi tegutsemismalli ning mõtlemapanevaid näiteid mõningate Euroopa riikide endiste tipp-poliitikute osas.**

Korruptsioon ning sellega seondud eelkõige riigi majandusjulgeoleku aspekt, kuulub viimastel aastatel enamike julgeolekuteenistuste huviorbiiti. Praktiliselt kõik vaadeldud teenistused koguvad majandusjulgeolekualast infot ning enamus seostab korruptsiooni selle valdkonnaga.

Eestis on korruptsiooni julgeolekuohuna käsitletud mitmes strateegilises dokumendis (Näiteks "Eesti Vabariigi julgeolekupoliitika alused", "Strateegiline ohuhinnang Eesti Vabariigi julgeolekule" jne). Seega on seadusandliku ja täitevvõimu poliitilisel tasandil antud selge sõnum- tipptaseme korruptsiooni näol on tegemist riikliku julgeolekuriskiga, mitte pelgalt ohtliku kuriteoliigiga, millel on samuti ulatuslikud mõjud (nt narkokuriteod). Narkokuritegevus küll mõjutab nii avalikku korda kui turvalisust, kuid erinevalt korruptsioonist ei ähmasta see riigi olemust. Korruptsioon aga küll, sest kodanik ei tea, kas tema ees on ausalt oma kohustusi täitev ametnik või ametnik, kes näiliselt küll tagab avalikke huve, kuid tegelikkuses lähtub vastaspoole eesmärkidest. Samane olukord on ka riigireetmise puhul. Narkokuritegevus saab riigi julgeolekut ohustada vaid siis kui ta võtab epideemia mõõtmed või põimub korruptsiooniga. Muide, oluline on meeles pidada, et suured luureteenistused toetavad narko jm raske kuritegevuse vastases võitluses korrakaitsestruktuure, mis on jällegi heaks näiteks „luureinfo“ kasutamisest kriminaal- ja politseilises jälitusmenetluses. **Nimelt erineb korrakaitsealine lähenemine organiseeritud kuritegevusele üpriski palju julgeolekuasutuse lähenemisest ning parim tulemus saavutatakse kahe meetodi ühildamisel.**

*MI 6: We collect secret intelligence and mount operations overseas to prevent and detect serious crime,*⁹

Saksa luureteenistuse BND koosseisus on ka organiseeritud kuritegevuse osakond¹⁰

*CIA: In fact, the CIA plays a crucial role in combating drug trafficking by providing intelligence information to the Drug Enforcement Administration, the Federal Bureau of Investigation, and the State Department.*¹¹

Tippkorruptsiooni paljastamine on aja- ja ressursimahukas tegevus. Strateegilisel tasemel korruptsioonivastases võitluses on keerulisemate juhtumite avastamise ning ohtude ennetamise eeltingimuseks valdkonna süsteemne ja pikaajaline teabehange ning **ohtlike protsesside jälgimine ja**

⁸ <https://www.pet.dk/English/The%20Security%20Department.aspx>

⁹ <https://www.sis.gov.uk/our-mission.html>

¹⁰ http://www.bnd.bund.de/EN/About_us/Operational_Structure/Operational_Structure_node.html

¹¹ <https://www.cia.gov/about-cia/faqs>

õigeaegne sekkumine, mis erineb oluliselt üksiku kuriteo avastamise taktikast. Vaatamata sellele, et enamikes EL liikmesriikides eksisteerivad korruptsioonivastase võitluse politseiüksused või suisa iseseisvad ametkonnad (Lätis KNAB, Poolas CBA jne), kuulub korruptsioonivaldkond üha rohkem ka julgeolekuteenistuse huviorbiiti, kuna uurimisasutuse roll on avastada kuritegu, julgeolekuteenistuse roll on olla võimalusel ennetavas rollis. Seega on KAPO selles osas pigem eesrindlik. Samas ei ole ennetamine kahjuks igas olukorras võimalik ning juba toimepandud kuriteole tuleb anda õiguslik hinnang.

Põhiseadusliku korra kaitsmise ning korruptsiooni vastase võitluse ühiste pidepunktide osas on heaks näiteks Ida-Virumaa ametnikega seotud korruptsioonijuhtumid, mis mõjutavad riigi põhiseadusliku korra tagamist piirkonnas laiemalt, kahjustades niigi tihti vaenulikus infokeskkonnas viibivate elanike usku riigivõimu toimimisse.

KAPOle on seadusandja poolt pandud **kohustus** ennetada ja menetleda riigi julgeolekut ohustavat korruptsiooni. 01.01.2013 jõustus JAS § 6 muudatus, mis liigitas **julgeolekut ohustava korruptsiooni koos põhiseadusliku korra vastaste rünnete, Eesti vastu suunatud luuretegevuse, riigisaladuse lekitamise ja terrorismiga** riigi seisukohast peamiste julgeolekuohtude hulka, millede vastu võitlemine on KAPO esmasteks ülesanneteks. Milliseid korruptsiooniilminguid peab KAPO julgeolekut enim ohustatavateks, on regulaarselt kajastatud KAPO aastaraamatus. Eesti oludes on peamisteks valdkondadeks transiit, energeetika, IT ja kaitsevaldkonna hanked, kuhu eraldatakse ju 2% SKPst ning mis on strateegilise tähtsusega mitte ainult korruptsiooni vaatest.

Organiseeritud kuritegevus ja sellega seonduv kuulub paljude teenistuste huviorbiiti, seda eriti peale „Külma Sõja“ lõppu, kui 1990ndate lõpul sai selgeks, et tegemist ei ole ainult kuriteoliigi vaid tõsise julgeolekuohuga. Venekeelse organiseeritud kuritegevuse tihe seos Venemaa eriteenistuste ja teiste võimuharudega teeb sellest unikaalse nähtuse, mistõttu ei saa julgeolekuteenistused seda ohtu ignoreerida. See on tinginud ka üha laialdasema koostöö julgeolekuteenistuste ja uurimisasutuste vahel. Heaks näiteks on Hispaanias Kremliga seotud venekeelse organiseeritud kuritegevuse vastu läbiviidud politseioperatsioonid¹². Lisaks on organiseeritud kuritegevuse ning äärmusluse (eriti paremäärmusluse, vägivaldsete motojõukude) ja terrorismi põimumine tõsiseks ohuks, mille tõrjumiseks ei piisa vaid politseilistest meetoditest. Reaktiveeritud relvi; mis on probleemiks ka Eestis (mh hukkus 2011 ühe reaktiveeritud relvade käitlemisega seotud kuriteo uurimisel kurjategijate käe läbi kaitsepolitseinik Tarmo Laul ning üks politseinik ja üks kaitsepolitseinik said haavata), kasutati nii Pariisi kui Brüsseli rünnakute puhul, ning neid hankisid terroristid just organiseeritud kuritegevuse kaasaabil.

FBI ja KAPO võrdlus.

Kuna autor on FBI akadeemia vilistlane ning teinud FBIga tihedat tööalast koostööd, siis omab ta ise ka vahetut kogemust FBI toimimise osas. Eestis on palju räägitud FBI rollist, võrreldes seda KAPOga ajades tahtlikult või puudulikest teadmistest tingituna segamini mõisted salateenistus, luure, julgeolek ja jälitustegevus. Märkusena tooks välja, et tuntuim salateenistuse nime all tegutsev teenistus on USA Salateenistus, *Secret Service*, kes, muide omab kriminaalmenetlusõigust ka sellistes kuritegudes nagu valeraha levitamine (nende uurimisega on tegeletud loomisest saadik 1865 aastal) ja küberkuriteod-

---

¹² <https://www.theguardian.com/world/2010/dec/01/wikileaks-cable-spain-russian-mafia>

*Today the agency's investigative mission has evolved from enforcing counterfeiting laws to safeguarding the payment and financial systems of the United States from a wide range of financial and computer-based crimes.*¹³

Tõepoolest, oma ülesehituses on KAPO eeskuju võtnud mh, kuid mitte ainult, ka FBIlt, kui ühelt efektiivsemalt julgeolekuteenistusest maailmas. Selge, et õigusruumi erinevuste tõttu ei saagi meile (ega ühelegi teisele riigile) sobida täies mahus kellegi praktika, kuid targad ikka õpivad teiste kogemustest.

Muuhulgas on Eestis absurdsena võrreldud CIA ja KAPO rolli, väites, et CIA ei ole siseriiklikult mingeid politseiõigusi, seega ei tohiks neid olla ka KAPOl. Tuletaks siinkohal meelde, et CIA Eesti vaste oleks siiski välisluurega tegelev Teabeamet, kellel ei ole samuti mingeid politseiõigusi. Ka FBI lehel on hõlpsasti leitav selgitus asutuste erinevusest:

*The CIA collects information only regarding foreign countries and their citizens. Unlike the FBI, it is prohibited from collecting information regarding "U.S. Persons," a term that includes U.S. citizens, resident aliens, legal immigrants, and U.S. corporations, regardless of where they are located.*¹⁴

FBI on peale 11.09.2001 rünnakuid võtnud suuna julgeolekupoole tugevdamisele, (olles varem olnud rohkem föderaalne korrakaitsestruktuur), kuid kriminaalmenetlusest, st politseilistest õigustest, ei ole loobunud. Vastupidi, seda valdkonda on tugevdanud mh nii Rootsi kui ka Prantsusmaa, ka peale viimaste aastate reformi, kus sarnaselt Eestile on julgeolekuteenistus eraldanud politseist, samas on säilitatud politseiõigused.

Täiesti väär on väita, et FBI on USA nõ „riiklik politseiteenistus“. Politseilised tegevused on osariikide pädevuses ning FBI kodulehel öeldakse selgelt, et tegu on julgeolekuteenistusega, kes kasutab kriminaalmenetluslike vahendeid julgeolekualaste ülesannete täitmiseks. Nii on FBI kodulehel korduma kippuvate küsimuste all käsitletud ka mainitud teemat.

Is the FBI a type of national police force?

*No. **The FBI is a national security organization** that works closely with many partners around the country and across the globe to address the most serious security threats facing the nation.*¹⁵

Filmidest levinud klišeed „menetluste ülevõtmise“ kohta, on reaalses elus naeruväärsed-

If a crime is committed that is a violation of local, state, and federal laws, does the FBI "take over" the investigation?

*No. State and local law enforcement agencies are not subordinate to the FBI, and the FBI does not supervise or take over their investigations.*¹⁶

FBI on ka väga selgelt väljendanud oma seisukohta korrupsiooniohtlikkusest:

Public corruption, the FBI's top criminal investigative priority, poses a fundamental threat to our national security and way of life. It can affect everything from how well our borders are secured and our

---

¹³ <http://www.secretservice.gov/investigation/>

¹⁴ <https://www.fbi.gov/about/faqs/how-does-the-fbi-differ-from-the-central-intelligence-agency>

¹⁵ <https://www.fbi.gov/about/faqs/is-the-fbi-a-type-of-national-police-force>

¹⁶ <https://www.fbi.gov/about/faqs/if-a-crime-is-committed-that-is-a-violation-of-local-state-and-federal-laws-does-the-fbi-take-over-the-investigation>

neighborhoods protected...to how verdicts are handed down in courts...to how public infrastructure such as roads and schools are built. ¹⁷

Samast põhimõttest on lähtunud ka KAPO. Tuleb tõdeda, et selline lähenemine on Eestile toonud kasu ka laiemalt- vaadates meie kohta Transparency Internationali (TI) tabelis on ilmne, et oleme paarikümne aastaga teinud tohutu arenguhüppe, mille sarnast on endises idablokis raske leida.

Rumeenia, kelle liitumisel EL iga oli tõsiseks takistuseks just korruptsioon, tegi põhimõttelise otsuse läheneda korruptsioonile julgeoleku vaatenurgast. Nii liigitab Rumeenia teenistus SRI korruptsioonivastase võitluse põhiseaduse kaitsmise valdkonda¹⁸. Rumeenia on viimase 10 a jooksul osutunud väga edukaks korruptsioonivastases võitluses, luues toimiva süsteemi, kuidas kasutada teabehanke käigus saadud infot korruptsiooni tõkestamiseks.

Kriminaalmenetlusõigus teiste riikide julgeolekuteenistustes.

Julgeolekuteenistuse peamiseks tegevusvaldkonnaks on loomulikult poliitilisel tasemel sätestatud julgeolekuohtude ja raskete kuritegude ennetamine. Seega on kriminaalmenetluse näol tegemist nõ toetava meetmega ohutõrjes. Kui teenistusele on jäetud kriminaalmenetlusõigus, on see reeglina seotud riigi poliitilise juhtkonna prioriteetidega (millised kuriteod ohustavad teoreetiliselt riiki kõige rohkem, näit. Taanis kuriteod poliitiliste vabaduste vastu, näiteks valimisvabadusega seotud kuriteod: Taani Kuningriigi Karistusseadustik §116 (1) *Any person who prevents or attempts to prevent any holding of elections to the Parliament, to the Assembly of the Faeroe Islands or to the municipal or any other public councils or authorities, or who corrupts the outcome of any election or renders it impossible to count the votes, shall be liable to imprisonment for any term not exceeding six years*).

Osades riikides on julgeolekuasutuse uurimisõigus sätestatud väga detailselt (paragrahvide kaupa, nagu Eestis, selgelt piiritletud valdkondade kaupa nagu Prantsusmaal), osades on sõnastus üldisem – kuriteod, millised võivad kahjustada riigi julgeolekut (näiteks Poola ABW¹⁹)

Viimastel aastatel on KAPO menetluse jäänud vaid üksikud, riigi julgeoleku seisukohalt enim ohtlikud kuriteod (tulenevad julgeolekuasutuste seadusest ja on toodud uurimisalluvuse määruuses)- aastas uurib KAPO alla 30 kuriteo st vähem kui 1% Eestis toimepandavatest kuritegudest. Kõige rohkem poleemikat tekitanud korruptsioonikuritegusid uuritakse aastas alla 10 juhtumi. KAPO üks peamisi ülesandeid kuni 2001 aastani, kui jõustus JAS, oli organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus, mis 1990ndatel oli tõepoolest riigi julgeolekut ohustav nähtus.

Prantslased rõhutavad, et just kahe funktsiooni ühendamine on see jõud, mis aitab ohtudele kõige paremini vastu seista.

*La spécificité de la double casquette judiciaire et renseignement de la DGSI est une vraie force face à la complexité des procédures et des enquêtes*²⁰

(Tõlge: Menetluse ja teabehanke koostöö DGSI annab väga häid tulemusi töös keerukate juhtumitega).

Vast kõige paremini on kahe funktsiooni ühendamise vajalikkusest kirjutanud ameeriklased:

¹⁷ <https://www.fbi.gov/investigate/public-corruption>

¹⁸ <https://www.sri.ro/protection-of-the-constitution.html>

¹⁹ <http://www.abw.gov.pl/en/our-mission/14,Our-Mission.html>

²⁰ <http://www.interieur.gouv.fr/Le-ministere/DGSI/Mission-de-police-judiciaire-specialisee>

*To ensure success, we continue to integrate our intelligence and law enforcement capabilities in every operational program. The traditional distinction between national security and criminal matters is increasingly blurred as terrorists commit crimes to finance their activities and computer hackers create vulnerabilities that can be exploited. The integration of intelligence and investigations makes the FBI uniquely situated to address these threats and vulnerabilities across programs. **The FBI draws on both intelligence and law enforcement tools to determine strategically where and when to disrupt threats.***²¹

Kohane on märkida, et ka KAPO edukus vastuluureliste ohtudega võitlemisel on muuhulgas tingitud oskusest ühendada julgeoleku- ja uurimisasutuse kogemused.

Ühtsetele reeglitele ülesehitatud julgeolekuteenistuse mudelit EL-i ega NATO liikmesriikides ei eksisteeri. Milline on julgeolekuteenistuse roll, struktuur, pädevus – kuulub täielikult riigi suveräänse otsustusõiguse hulka. Oluline on järelevalvemehhanismi toimimine ja selge seadusandlik baas. Viimase osas kuulub Eesti väga heade eeskujude hulka. Võrreldes paljude lääneriikidega on Eestis väga selgelt sätestatud teabehankelise tööendi kasutamise kord. Eelpool toodule tuginedes ei ole KAPO ülesehitus vastuolus ei teiste EL riikide praktikaga ega õigusloome hea tavaga. Pigem on tegemist väga efektiivselt toimiva süsteemiga, mis arvestab Eestit ohustavaid ning ajas muutuvaid julgeolekuriske. KAPOle pandud ülesannete piiritlemisel on Riigikogu ning Vabariigi Valitsus võtnud aluseks Eestit enim ohustavad sisejulgeolekuriskid (vastavalt JAS §-le 6 ning VV määrusele uurimisalluvusest PPA ja KAPO vahel).

---

²¹ <https://www.fbi.gov/about/leadership-and-structure/national-security-branch>